

Filitalia, de vereniging voor verzamelaars van postzegels van Italië en gebieden, Vaticaan en San Marino, is opgericht op 25 oktober 1997. K. v. K. Rijnland nr. 28077878. Het verenigingsjaar loopt van 1 januari t/m 31 december, opzeggingen vóór 1 oktober. Contributie: € 15 per jaar, overmaken op rekening IBAN NL17RABO0346819369 t.n.v. Filitalia. Contributie buitenland: € 20 per jaar. Dit blad verschijnt zes keer per jaar. Losse nummers € 2,50. **ISSN 2211-5048**

Jaargang 19, nummer 2, mei 2016
www.filitalia.nl

EEN ONBEKENDE BALBOBRIEF

Op de veiling van 16 maart 2016 van Italphil in Rome werd een tot nog toe deze onbekende brief uit San Marino aangekondigd, die heeft meegevoegen met de Crociera Nord Atlantica in 1933. Het gaat om de belangrijkste ontdekking in de aerofilatelie sinds ruim 80 jaar. Weliswaar was op een verzendlijst van de brieven naar IJsland een aantekening San Marino (zonder aantal) maar tot voor kort had nog niemand een brief uit dit ministaatje gezien. De Balbobrief met certificaten van Colla en Longhi werd ingezet voor €65.000, maar voor deze prijs was geen belangstelling. Misschien iets voor filatelistische crowdfunders?

IN DIT NUMMER:

UITSLAG WINTERPRIJSVRAAG

RIDDERS VAN HET GULDEN SPOOR

DE PERFIN B. & M.

CROWDFUNDING IN DE FILATELIE

EEN ANDERE KIJK OP UW VERZAMELING

UITSLAG KERSTPRIJSVRAAG 2015

Jan de Rijke

De Kerstprijsvraag was ditmaal inderdaad heel moeilijk. Daarom is het des te opmerkelijker dat toch nog elf leden de moeite namen om alle vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Als startpunt kreeg iedere deelnemer twee jokers. Bij ieder fout antwoord ging er een joker af. Als een deelnemer zonder jokers nogmaals een fout antwoord gaf, viel hij onherroepelijk af. Bij deze prijsvraag waren vijf categorieën. Had een deelnemer een categorie foutloos beantwoord dan verdiende hij er een joker bij.

“De moeilijkste prijsvraag ooit” verzuchtten vele van de elf inzenders. Andere reacties waren:

“Hoe kan een prijsvraag, die er zo makkelijk uit ziet, zo moeilijk zijn?”

“Ik heb af en toe maar wat gegokt, omdat ik het echt niet meer wist.”

“Hoe weet de samensteller zelf eigenlijk wat de goede antwoorden zijn?”

“Dit zijn geen vragen voor beginners.”

De beginnersvragen

B1 Welke hoort niet in dit rijtje thuis: soort Italiaanse postzegel, die na opdruk gebruikt wordt voor een ander doel?	Espresso zegel hergebruikt als luchtpostzegel	Pakketzegel hergebruikt als gewone postzegel	Gewone postzegel hergebruikt als portzegel	Luchtpostzegel hergebruikt als reclamezegel
				
0 jaar	56 jaar	> 29 jaar	> 13 jaar	
B2 Uit welke serie is het langst na verschijning van het origineel opnieuw een zelfde zegel uitgegeven met opdruk?	Turrita, S.157	Segnatasse, S.2300	De La Rue, S.2	Umberto, S.4
				
B3 Welke van deze Italiaanse postzegels is later niet verschenen met een identiek ontwerp maar in een andere kleur en met opdruk?	Augustus 10 C., 416	Garibaldi 5+1 L., 324	10 L., PASS	Volta, 60 C., 212
				
B4 Recapito Autorizzato zegels werden voor welke doeleinden gebruikt?	Postbezorging door geautoriseerde derden	Interne verrekening tussen postkantoren	Motorrijtuigenbelasting	Leges op identiteitsbewijs Postbezorger
				
B5 Welke ontwerper heeft de meeste Italiaanse basiszegels ontworpen?	E. Vangelli	C. Mezzana	E. Donnini	A. Ciaburro
VANGELLI, Egidio	MEZZANA, Corrado	DONNINI, Eros	CIABURRO, Antonio	
113 stuks	197 stuks	135 stuks	151 stuks	

Voor de eerste luchtpostzegel is een Espresso-zegel hergebruikt. In 1890 zijn pakketzegels overgedrukt met een nieuwe waarde en als postzegel gebruikt. In Trentino-Alto Adige waren in 1918 de portzegels op en men zat dringend verlegen om een alternatief en daarom overgedrukte en hergebruikte men gewone zegels.

De Trieste-opdrukken werden gelijktijdig met de originele zegels uitgegeven. De Umberto-serie 4, zonder kleine waarden, verschijnt 13 jaar later in Eritrea. Sassone serie 2 omvat zowel de Londense druk als de Turijnse druk en de teller komt daardoor op ruim 29 jaar. Van het portzegelontwerp uit 1870 verschijnt 56 jaar later nog een versie met opdruk.

De Augustus 10 C. keert terug in het bruin met Egeo-opdruk, de Garibaldi-zegel in het paars met diverse Egeo-opdrukken en de Luchtpostzegel in het grijs met Servizio di Stato opdruk. De Volta-serie is wel uitgegeven in de koloniën in andere kleuren en met opdruk, maar niet de 60 C., vanwege een tariefsverlaging naar 50 C.

Alle inzenders hadden deze vraag over de betekenis van Recapito Autorizzato goed. De hoge nominale waarde van 50 en 100 Lire op de segnatasse-zegels wordt verklaard door het gebruik van deze zegels voor interne verrekeningen. Marco da Bollo-zegels zijn een vorm van belastingzegels. De laatste zegel is gebruikt op identiteitsbewijzen van postbezorgers.

Corrado Mezzana is nog steeds de meest productieve Italiaanse postzegelontwerper. Egidio Vangelli heeft de eerste serie Turistica-zegels ontworpen en dat waren er ook heel wat. Prof. Eros Donnini is blijkbaar erg goed en ook heel productief, maar de ontwerper om de gaten te houden is Antonio Ciaburro. Zijn productie loopt namelijk nog steeds op.

Na deze vijf beginnersvragen tekent zich een waar slagveld af onder de deelnemers. Niet alleen sneuvelen er maar liefst 16 jokers. Een deelnemer valt zelfs af. Het goede nieuws is dat 10 inzenders in ieder geval het Beginnersniveau bereikt hebben, waaronder twee inzenders foutloos.

De gevorderdenvragen

G1 Welke van deze zegels is later niet opnieuw verschenen met een identiek ontwerp zonder verdere opdruk, maar in een andere kleur?	Gronchi Rosa, 921	VE II 10 C., 17	Michetti 25 C., 83	25 L., PA131	Op het eerste gezicht lijkt bij alle vier nieuwe zegels alleen sprake van een andere kleur. Ontwerper G. Mura was echter de noordelijke provincie Amazzonia vergeten af te beelden op de beroemde Gronchi Rosa. Dit foutje werd gecorrigeerd in het ontwerp van de grijze versie van de 205 Lire.
G2 Welk land heeft nooit Italiaanse basiszegels hergebruikt en met eigen opdruk uitgegeven?	Nederland	Oostenrijk	Frankrijk	Duitsland	In de dorpen Tirol en Lana moest je in 1919 port betalen in Oostenrijkse Heller. Frankrijk gebruikte een Italiaanse basiszegel in Fezzan en Duitsland in Laibach.
G3 Hoe heet het verschijnsel als de opdruk zo sterk naar beneden boven verschoven is dat deze op de onderrand van het zegel erboven staat?	Decalco	Tête-Bêche	A Cavallo	Capovolta	Het omschreven verschijnsel heet A Cavallo (te paard). Decalco, ook wel Abklatsch genoemd is een afdruk in spiegelbeeld op de achterzijde van een zegel. Tête-Bêche is het verschijnsel dat zegels tegenover elkaar afgebeeld staan in een veldeel. Capovolta betekent kopstaand.
G4 Na 5 Juni 1944 werden de <i>fasci</i> overdrukt. Welke basiszegel is niet met zo'n opdruk na deze datum uitgegeven?	35 C., Pneu. 15	10 C., P.R.25	1,75 L., 254	10 C., R.A. 3	De fasci verwerkt in het wapen van de 35 C. Pneumatica-zegel zijn niet overdrukt. Dit is wel het geval bij de pakketzegel, de Imperiale-zegel van 1,75 L. en de afgebeelde recapito autorizzato zegel.
G5 Wie heeft nooit een Italiaanse postzegel ontworpen?	Franco Bolli	Theo Kurpershoek	Lucia Mezzana	Luca Vangelli	Franco Bolli was natuurlijk een verzonnen naam, zoiets als Piet Postzegel. De andere genoemde ontwerpers hebben onder andere de afgebeelde zegels ontworpen. Hun naam staat in kleine letters rechtsonder op de zegel.

Na deze vijf gevorderdenvragen tekent zich een kopgroep af van zes deelnemers. Na de uitvaller in de eerste ronde, vallen er nog eens vier deelnemers af in deze ronde. Twee inzenders blijven tot nu toe foutloos.

De vergevorderdenvragen

V1 Op welke geldig afgestempelde Italiaanse zegel zal je nooit een echte perfin aantreffen?	VE II 20 C., 26	500 L., Segn. 110	Turrita 60L., 1078	Turistica 500 L., 1649	De geldigheidsperiode van het 20 C. zegel was al verlopen (31 Aug 1877), voordat de perfin-machine toegelaten werd in Italië (1882). De Banco di Sicilia in Cerda gebruikte PAGATO (BETAALD) voor hun administratie. Zelfs tot in 1983 worden perfins toegepast, zoals blijkt uit het getoonde exemplaar uit de Turistica-serie. Slechts een van de overgebleven zes inzenders beantwoordt deze vraag goed.
V2 In welke buitenlandse muntsoort zijn er geen opdrukken verschenen op Italiaanse basiszegels?	Chinese Dollar	Oostenrijkse Heller	Duitse Mark	Griekse Drachme	Opdrukken in Dollars zijn verschenen in Pechino en Tientsin, Hellers zijn opgedrukt in Venezia Tridentina uitgiftes en Drachmes in Corfu.
V3 Hoeveel keer maximaal is er bewust een op- of overdruk over elkaar heen geplaatst op één Italiaanse zegel, zoals afgebeeld.	1x 2,75 + 2 L., 435	2x Imperiale 1 L., 252A	3x Imperiale 50 C., 251	4x 50 C., PA11	Het Giotto-zegel is een keer overdrukt voor de Egeo. Het 1 Lire Imperiale zegel is twee keer overdrukt (Istrië 2 Lire en 4 op 2 Lire). Drie keer overdrukt is de 50 centesimi Imperiale zegel: de eerste keer met Repubblica Sociale Italiana, daarna met Istra Lire 1 en vervolgens met waarde overdruk 20 Lire.

V4 Welk tekst is het meest recent gebruikt als opdruk op een Italiaanse basiszegel?	1949 A.M.G.-F.T.T. 	1940 A.O.I. 	1947 A.M.G. V.G. 	1945 C. di L. N. 	De Africa Orientale Italiana, Allied Military Government Venezia Giulia en Comitati di Liberazione Nazionale zijn tijdens of kort na de 2e wereldoorlog gebruikt. Alleen in Triëste is nog tot in 1949 gebruik gemaakt van de opdruk A.M.G.-F.T.T. (Allied Military Government – Free Territory of Triëste) met puntjes.
V5 Echt gestempelde buizenpost (Sass. 1-15, Poste Pneumatica) kan niet afkomstig zijn uit deze stad.	Turijn 	Rome Roma, 28-05-'28 	Napels Napoli, 13-11-'26 	Milaan Milano, 24-10-'25 	Hier valt, conform opgave in de Sassone, Turijn af als stad waar buizenpost vervoerd werd. Onze voorzitter wist nog wel te melden dat in deze stad tijdens de wereldtentoonstelling 1911 een demonstratie is geweest van deze wijze van postvervoer met speciaal stempel.

Na deze vijf vergevorderdenvragen zijn er nog vijf deelnemers in de strijd. Niemand is meer foutloos.

De specialistenvragen

S1 Wat is de omvangrijkste mini-verzameling Italiaanse postzegels uitgaande van alle uitgiftes met gelijksoortig zegelontwerp?	Lavoro's 51 stuks 	Turrita's 69 stuks 	Michetti's 383 stuks 	Turistica's 148 stuks 	Met kop en schouder steken de Michetti's boven de andere series uit. Als ik het echt moeilijk had willen maken had ik de Floreale's en de Imperiale's er ook bij kunnen halen, daar zijn ook veel uitgiftes van, maar niet zoveel als er Michetti's verschenen zijn.
S2 Welke tekst is nooit verschenen in een opdruk op een Italiaanse Postzegel?	B.M.A. ERITREA 	DEN WAISEN SIROTAM 	IDROVOLANTE 	BADOGLIO 	Badoglio is verschenen als handtekening op o.a. een 50 Centesimi Imperiale-zegel. Idrovolante betekent watervliegtuig en staat op de niet- uitgegeven luchtpostzegel A2. Den Waisen Sirotam staat vermeld in de Laibach-opdruk op Imperiale-zegels. B.M.A. Eritrea staat alleen op Engelse zegels, niet op Italiaanse.

Vier overgebleven deelnemers bereiken het niveau van specialist en krijgen er een joker bij.

De expertvragen

E1 Welke zegel kan o.a. de volgende teksten in opdruk hebben: "...chieste di pubblic...", "...ati alla locale R...", "...1876, a riceve..."	5 C., 67 	5 C., 44 	5 C., 59 	1 C., 14 	De woorden komen uit de tekst van een krantenartikel. De 1 Centesimi, Sassone 14 werd op blanco papier geplakt, waarna de krantenpagina daarop werd afgedrukt (zie pagina 128 van de Sassone voor verdere uitleg). De tekst is de letterlijke tekst op een exemplaar uit mijn verzameling.
E2 Het instituut dat de Italiaanse postzegels drukt is regelmatig van naam veranderd. Welke naam vind je niet onderaan een zegel gedrukt?	OFF. CARTE-VALORI 	I.P.S. S.p.A. 	I.P.Z.S. 	IST. POL. STATO 	In de beginperiode gebruikte de Staatsdrukkerij Officina Carte Valori als opdruk op postzegels. Na 1945, werd deze opdruk gewijzigd in Istituto Poligrafico dello Stato. Vanaf 1979 worden er ook munten (Zecca) geslagen en veranderde de opdruk in I.P.Z.S. Vanaf 2002 is dit bedrijf een N.V., de combinatie I.P.S. en S.p.A. bestaat niet.
E3 Welke ontwerpersnaam die in kleine letters rechts onderaan een Italiaanse zegel staat is niet echt de ontwerper van deze zegel?	Studio GIOB 	Autoritratto 	Gruppe Gut 	PUZZLE 	De overgebleven inzenders lieten zich niet afschrikken door de vreemde ontwerpersnamen en vonden feilloos de zegels ontworpen door Studio GIOB, Gruppe Gut en PUZZLE. Niemand legde de connectie naar het zelfportret (Autoritratto) van Corrado Mezzana op Sassone 1949 uitgegeven in zijn 100e geboortjaar ter ere van de dag van de filatelie in 1990.
E4 Wat is de waardevolste mini-verzameling postfrisse zegels uitgaande van alle uitgiftes met hetzelfde zegelontwerp	Floreale's 773 k€ 	Trittici's 56 k€ 	Parmeggiani's 99 k€ 	De La Rue's 53 k€ 	Met name de 1 Lire Floreale-zegel uitgegeven in Peking in 1917 met waarde opdruk 40 c. (Sass.7) draagt bij aan deze hoge cataloguswaarde.

Koploper Vincent Prange kiest bij de laatste vraag het verkeerde antwoord, hij loopt hierdoor zijn

bonusjoker mis en valt van de eerste plaats terug naar de gedeelde derde plek. Hij deelt deze met Jan

van Riel, die weer opgekrabbeld is na eerder op nul jokers gestaan te hebben. Charles Kalkhoven is met vier jokers niet meer in te halen voor Leo van der Meer en Charles is daarmee de overtuigende overall

winnaar van de moeilijkste Filitalia-prijsvraag ooit. De vereniging telt dus maar liefst vier experts op het gebied van Italiaanse postzegels. Een fraai resultaat, waar we met zijn allen best trots op mogen zijn.

WIE ZIT ER ACHTER DE PERFIN B. & M.?

Jan van Riel

De perfin B&M is gebruikt vanaf 1901 tot ongeveer 1928. B&M staat voor de firma Bender & Martiny, onderdeel van de Britse Asbest Company gevestigd te Nole – Canavese, producent van asbest en rubber (autobanden en afdichtingmaterialen enz.)

In het voorjaar van 1906 braken er in Italië stakingen uit in verschillende fabrieken waaronder ook bij de bovenstaande firma. De aanleiding waren de slechte arbeidsomstandigheden en de snelle manier waarop de arbeiders werden ontslagen.

De Canavese krant “Il Progresso del Canavese” met als redacteur advocaat Carlo Pich schreef een artikel over deze slechte omstandigheden en over de slachtoffers die waren gevallen onder de arbeiders door het werken met asbesthoudend materiaal. De directeur van de firma, Max Branus, vroeg de krant om dat dan maar te bewijzen want er was niets mis

in de fabriek en hij daagde het blad voor de rechter wegens smaad.

Branus schakelde een arts in om te laten constateren dat er alles *pico bello* was op de werkvloer, maar hij had buiten de integriteit van de geraadpleegde arts gerekend. Prof. Dr. Luigi Pagliani van de universiteit van Turijn bezocht de fabriek, maar alles was netjes schoongemaakt en er werd goed geventileerd. De dokter had in de gaten dat het er normaliter niet zo uit zag en onderzocht ook de werknemers. Voor de rechtbank getuigde hij in het voordeel van de krant. Bij veel arbeiders had hij poeder in de bovenste luchtwegen aangetroffen en hij constateerde ook bij veel arbeiders asbestose, silicose, bronchitis en tuberculose, wat duidelijk in verband stond met de slechte werkomstandigheden in de fabriek.

Carlo Pich had om zijn artikel nog verder te onderbouwen in de gemeentelijke registers gezocht naar slachtoffers. Voor het kleine stadje Nole vond hij 10 doden ten gevolge van longtuberculose en bronchitis en 50 werknemers met longkanker in 5 jaar tijd.

De rechtbank bepaalde dat de krant niet hoefde te rectificeren en veroordeelde de fabriek tot de proceskosten. De fabriek kon echter gewoon doorgaan want de werkgelegenheid (geld!) was belangrijker dan de gezondheid van de werknemers. Net als bij onze mijnwerkers in Limburg trouwens.

CROWD FUNDING AVANT LA LETTRE deel 2

Quirijn Mulder

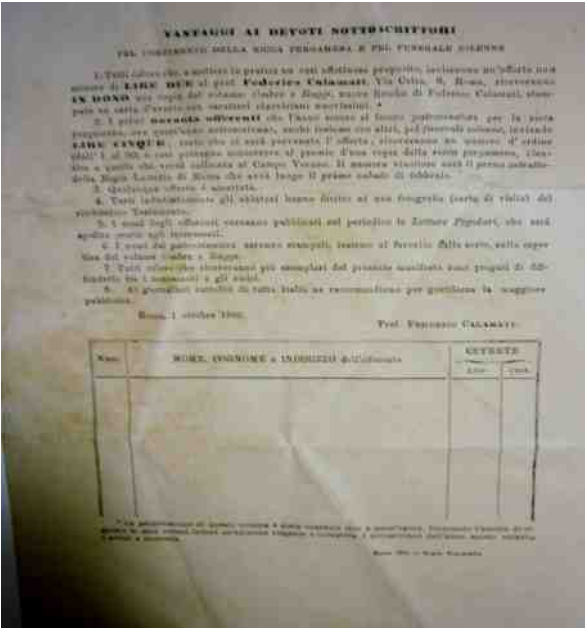
In het novembernummer van vorig jaar stond het eerste deel van dit verhaal. Het ging om een geldinzamelingsactie voor een grafmonument voor de 3 jaar eerder overleden paus Pius IX

De geschiedenis leert ons dan ook dat op de 7e februari 1881 er nog geen grafmonument was want de plechtige begrafenis vond pas plaats op 13 juli 1881. Het ging nog bijna helemaal fout toen de stoet

in de nacht van de 12^e juli heimelijk Pius IX naar zijn laatste rustplaats wilde brengen. Zij werden door nationalistes ontdekt en de met stenen en modder bekogeld onder verwensingen als: “Werp die schoft in de Tiber!”. Hieruit mag geconcludeerd worden dat de tegenstellingen, 10 jaar na de eenwording en drie en een half jaar na het overlijden van Pius IX, nog altijd heel groot waren.

Niet verrassend in dat kader is hoe professor Calamati zijn tekst begint met af te geven op de revolutionairen en de paus een martelaar noemt van de revolutie.

Op de tweede pagina van Prof. Calami's oproep geeft de dichter aan hoeveel in zijn ogen de bijdrage zou moeten zijn en wat hij crowdfunders aan rendement belooft. Mensen die twee lire storten (dus een kwart vel van Sassone nummer 36) krijgen als in ruil de dichtbundel "Ombre e Raggi" (Schaduw en Stralen) van de professor zelf; kennelijk liep deze bundel niet erg goed denk ik dan maar.

De eerste 90 die bij de vorige ronde maar liefst vijf lire hadden betaald krijgen een bijzondere beloning: zij, krijgen een lot waarmee een kopie van het monument gewonnen kan worden. Deze 90 supporters worden bovendien met naam en toenaam vermeld op de eerste pagina van zijn "Ombre e Raggi".

Alle crowd funding-deelnemers (dus ook de kleine man) krijgen tenslotte een kopie van het originele pauselijke testament en zij worden bovendien vermeld in een tijdschrift/krant Letture Popolari.

Kortom, of katholieken, dus ook deze Mario Franco, maar willen bijdragen aan het grafmonument van een immens populaire paus; onder gelovigen welteverstaan. In ruil daarvoor krijg je een beloning in natura waarbij de hoogte afhangt hoeveel je bijdraagt.

Over de waarde van de brief valt niet veel te vertellen behalve dan dat de brieven van Sassone 29 t/m 36 tweemaal de losse zegel waard zijn, hetgeen mij een beetje bescheiden lijkt aangezien de losse zegels niet zeldzaam zijn, de brieven des te meer. Het is in ieder geval niet zo dat ik voor de aanschaf van dit briefje zelf een beroep moest doen op crowdfunding. Wat het wel kostte kan ik het best als volgt omschrijven: voor het aanschafbedrag koop je wel een biertje in de woonplaats van de penningmeester maar niet in de stad van de voorzitter!

VEILING, voorwaarden en afbeeldingen zie Website. www.filitalia.nl

VEILING BIJeenKOMST IN UTRECHT 7 MEI 2016					
Een veiling vol bijzonderheden, curiosa en partijtjes					
SCHRIFTELIJKE BIEDINGEN INZENDEN TOT 6 MEI 19.00 UUR.				cat.waarde	
Nr.	o/*	jaar	Wij beginnen met onuitgezochte resten, nalatenschappen, etc	in €€	inzet
1	partij		Leuk partijtje afgeweekt Italië en gebieden. Modern, oud, van alles wat: 100 gram uitzoekplezier		10,-
2	o/**		pracht verzameling Italië in Marini-album. Tot 1940 veel series, vanaf 1963 vrijwel compleet. Pracht basis om verder te verzamelen. Goedkoop!		350,-
3	stockb		Oud stockboekje met doubletten. Leuk!		10,-
4	album		Italië. Basisverzameling met aardig voor 1950. Goed bekijken!		25,-
5	stockb		Helemaal vol met (1000-en) Kastelenzegels Italië. Pracht uitzoekwerk		10,-
6	zak		Overzee per land uitgezocht in 50 giro-enveloppen. Fundgrube!		10,-
7	doosje		Afgeweekt Australische gedenkzegels 100 gram		5,-

8	albums	Italië	Meer dan 100 FDC's, brieven en aerograms in 2 albumpjes, plus 1 boekje los		7,-
9	zak		70 covers, brieven etc. Italië		5,-
10	verz.		Kunstenaars , kavel 1 t/m 8 uit de vorige veiling. Handtekeningen van beroemde kunstenaars op documenten en covers voornamelijk Vaticaan	RRR	50,-
11	fasc.	1862	Sardegna, 10c. In goud uitgevoerd. Kostbaar!		20,-
12	verz.	1963	Vaticaan. In officieel album 1963-1978 incl de gezochte aerogrammen ***		20,-
13	zak		450 gram zegels in zakje. Jarenlang niet bekeken zegels Europese landen		10,-
			Verder nu met zegels postfris modern Italië. Minifogli (Sassone 1, p. 435)		
14	***	2001	Minifoglio nr. 6 AS Roma. Kampioen van 2000-2001	20,-	6,-
15	***	2002	Minifoglio nr. 7 Juventus Kampioen 2001-2002	14,-	4,-
			Foglietti		
16	***	2000	vel 31, 35 en 37 en 46 (boekje)	21,-	6,-
17	***	1997	Vel postzegels ontworpen door kinderen (16 ex)		1,-
18	***	2001	Francobusta Zijdenblok van 5000 lire	8,-	2,-
19	***	1998-9	Libretti (boekjes) 21 en 22	22,-	7,-
			Zeldzame afwijkingen Repubblica voor weggeefprijzen		
20	***	2007	2972, Complesse Monastico verkeerd getand en verkeerde kleur (blauw)	RRR	10,-
21	***	2009	3085, 60c Europa zwaar verschoven tanding		10,-
22	***	2003	2676, Giotto, zwaar verschoven tanding naar links		10,-
23	***	2006	2932, Lottozegel. Totaal verschoven beeld		10,-
24	***	2010	3103, €1,40 verkeerde stand tanding		10,-
25	***	2007	2962, Cattolica Eraclea. Volkomen misdruk		10,-
26	***	2007	2982, Fiat 500. misdruk rode kleur		10,-
27	***	1992	Blok, 12a Colombg ipv Colombo (600 l.)	20,-	8,-
			Nu weer "normale" postzegels		
28	***	1908	Italië Regno. Nr.83, de 25c Michetti op breed formaat		5,-
29	o	1913	Regno Nr. 99a 2c op 5c tanding 13½	50,-	7,-
30	***	1913	Regno. Nr. 100 en 100b samenhangend	30,-	8,-
31	***	1913	Regno Nr. 100b los wijde opdruk	15,-	5,-
32	***	1913	Regno Nr. 101b cifre spaziate e male allineate	45,-	10,-
33	**	1921	Regno, Nr. 121d, de 15c Vittoria met wm Kruisje	125,-	25,-
34	***	1921	Regno Nr. 122 randblok 15 ex. Met randnummer 134	60,-	20,-
35	***	1925	Regno S. 36 Giubileo 3 w. postfris	80,-	20,-
36	***	1921	Regno 122a, 25c Vittoria lijntanding 13½	330,-	75,-
37	**	1928	Regno S.49, Em. Filiberto compleet 10w.	240,-	40,-
38	***	1928	Regno 230, de 20c Em. Filiberto tanding 14 postfris	750,-	75,-
39	***	1932	Regno Danteserie postfris 12w.	450,-	110,-
40	o	1932	Regno A51, Dante luchtpost 5 lire echt gestempeld	60,-	15,-
41	***	1931	Regno S.59, S. Antoniano	250,-	50,-
42	***	1944	RSI, afwijking 501 samenhangend met 501aa	15,-	5,-
43	**	1925	Regno S.1508. Servizio Commissione S2501 overdrukserie	260,-	40,-
44	**	1924	Regno, Pubblicitari aanhangsels, nr. 3, zes verschillende drukposities		10,-
45	o	1924	Regno, Pubblicitari nr. 16 Singer, 15 ex.	100,-	20,-
46	o	1924	Regno, Pubblicitari nr 11, 10 stuks	200,-	40,-

47	***	1924	Regno, Pubblicitari nr 12 met afwijking lampagine		5,-
48	***	1924	Regno, Pubblicitari nr 12 met afwijking 2 vingers		5,-
49	**	1924	Regno, Pubblicitari nr 12 met afwijking cirkel		5,-
50	***	1937	Regno, A 106-110, Augustus luchtpostserie postfris	400,-	50,-
51	o	1924	Regno Posta pneumatica nr.5, 20/10c Echt gestempeld	130,-	35,-
52	o	1924	Regno, Posta pneumatica nr. 6, 20/15c. Echt gestempeld	80,-	20,-
53	**	1948	Repubblica. S.136 Risorgimento. Complete serie plus expresse,zeer mooi	350,-	40,-
54	***	1949	Postfris repubblica. S.137 Biennale Venezia	100,-	25,-
55	***	1949	Postfris repubblica. 598 Fiera di Milano	12,-	4,-
56	***	1949	Postfris repubblica, 599 UPU	70,-	20,-
57	***	1949	Postfris repubblica, S.138 ERPserie	120,-	30,-
58	***	1949	Postfris repubblica, 605 toneelschrijver Alfieri	12,-	4,-
59	***	1949	Postfris repubblica. 607, Wereldgezondheids organisatie	50,-	15,-
			Gebieden, bezettingen 2e WO, koloniën		
60	**	1945	CLN, Ponte Chiasso. Cpl serie 1-4,6-10, mist de 30c.	1360,-	75,-
61	***	1945	Governo Alleato. Am. Bezetting Napels serie 10-12 cpl.	35,-	5,-
62	**	1943	Occ. Italiana Albania , S.5, Anti TBC serie	20,-	6,-
63	***	1943	Governo Alleato. Am. bezetting Napels serie 1-9 cpl. Postfris	40,-	7,-
64	o	1941	Italiaanse bezetting Lubiana Segnatasse 1,3,4,5, CoCi	72,-	20,-
65	***	1941	Italiaanse bezetting Lubiana S. 2, cpl., postfris	500,-	100,-
66	o	1941	Italiaanse bezetting Montenegro, nr. 1, 0,25 dinar	10,-	3,-
67	***/**	1938	A.O.I. S.1 19 w. vrijwel postfris, gerekend als 1e plakker	260,-	65,-
68	***	1912	Michetti , Egeo, hoekstuk, randstukken met plaatnummers	R	35,-
69	o	1912	Egeo, br.st. zeldzaam stempel SIMI, plus nog een tandafwijking Simi		10,-
70	***	1917	Egeo, postfris paartje 20c. Michetti, Rodi zonder WM (nr. 10)	1600+	150,-
71	**	1903	Eritrea , portzegels 1 t/m 9	800,-	80,-
			Italiaanse koloniën echt gestempeld. RR		
74	o	1926	Libia , Espressi nr. 10 met <i>verschoven</i> rode turrita	RRR	50,-
75	o	1932	Colonie generale , nr. 20 en 21. Dante 2,75 en 5 Lire	65,-	15,-
76	o	1933	Colonie generale, nr. 23 t/m 28. 50j. Eritrea 6 w.	220,-	40,-
77	o	1933	Colonie generale, A21, 50 Lire luchtpost, 50j. Eritrea	165,-	40,-
78	o	1933	Colonie generale, S.8, Decennale compleet 10w.	475,-	100,-
79	o	1934	Colonie generale 47 en 48; 50c en 1,25 lire voetbal	205,-	35,-
80	o	1903	Eritrea , Port 1, 2, 4 en 7. Perfecte staat, echt gestempeld	300,-	45,-
81	o	1903	Eritrea, Port 10, de 5 Lire	475,-	75,-
82	o	1920	Eritrea, Port 21, de 1 lire opdruk laag	65,-	15,-
83	o	1900	Etiopia , Belasting zegel 3 lire, gestempeld, Addis (Abbeba)		5,-
84	o	1892	San Marino , S. 2 de opdrukserie compleet	250,-	40,-
85	***	1959	San Marino, luchtpost 127, de 120 lire Coubertin	6,-	1,-
			Vaticaan kavel 86 t/m 110		
86	o	1936	Vaticaan , nr. 51 de 75c Stampa Cattolica	120,-	20,-
87	o	1953	Vaticaan S. 505, de 500 en 1000 lire luchtpost (koepel S.Pieter)	35,-	8,-
88	***	1994	Vaticaan, S.254 Int. Arch. Congres en 1211 paus Joh.23	8,-	2,-
89	***	1987/95	S.209 Letland/Litouwen en S.263 verso 2000	14,-	4,-
90	***	1998	S.286 pausreizen I, 1130 Kroatië Natale	14,-	4,-
91	***	1999	Foglietto 45, Palestina	12,-	2,-

92	***	1998/00	1165 Concili, S293 Pausreis, S.302 Natale 2000	20,-	5,-
93	***	2000	S301 pausreizen, S304 Sixt. Kapel, 1187 IJsland	20,-	5,-
94	***	2000	S296 Anno Santo	8,-	2,-
95	***	2000	S296 Anno Santo en S303 Armenië	14,-	4,-
96	***	2000	1211 Paus Joh. 23, S302 Natale	12,-	3,-
97	***	2002	S316 Cimabui, S317 San Leone	12,-	3,-
98	***	2002	als kavel 97	12,-	3,-
99	***	2002	S311, Madonne e Basilica vaticana	14,-	4,-
100	***	2002	als kavel 99	14,-	4,-
101	***	2003	1327 Balyguer, S324 pausreizen	10,-	3,-
102	***	2004	S330, S331 en 1187	12,-	3,-
103	***	2006	S346 500j. S. Pieter, 1415 Mozart, S347 Pausreis	13,-	3,-
104	***	2007	S357 Museo, S376 Natale	6,-	1,-
105	***	2007	S358 met foglietto 82, verdrag van Rome	24,-	6,-
106	***	2000	S.297 en foglietto 56 Pausen en Heilige Jaren en S301 Pausreizen 2000	41,-	10,-
107	***	2012	boekje 20, Natale	13,-	4,-
108	***	2004	boekje 11, kunstaankopen Vaticaan	6,-	2,-
109	***	1997	Foglietto nr.25, terremotati	33,-	8,-
110	***	div.	foglietti 3, 22 en 34	11,-	3,-
			Italië, Regno		
111	o	1926	190c 1 lire Giubileo in blok van 4 met WM letters		1,-
112	o	1931	198, de 5 lire Antonio, echt gestempeld met juiste datum	475,-	75,-
113	o	1927	A8/9, S.1501, 50/60 en 80/1 l. luchtpost	700,-	75,-
114	o	1913-27	Posta pneumatica 2, 12 a en b, 3x de 15c in verschillende kleuren	170,-	40,-
115	o	1925	Posta pneumatica 2S.1902, de 20 en 40c	750,-	70,-
116	o	1927	Posta pneumatica S1903 15/20c en 35/40c	700,-	70,-
117	o	1925	Posta pneumatica nr. 7, 40/30c	650,-	50,-
118	o	1928	Posta pneumatica 13, met juiste datum	700,-	75,-
119	o	1924	Parastatali, 17 10c. Lavoro, 26 25c Cassa Sociale, 67 1 lire colloc. dis.	240,-	45,-
120	o		Belastingzegels 2 grote kaarten vol		5,-
121	**		Kaartje dienstzegels stad Tempio		10,-
122	***	1924	10c Crociera met cijfer 1 in 3 stukken, 162c postfris	480,-	65,-
123	**	1928	238, Filiberto 20 lire	80,-	20,-
124	**	1930	S57, Vigilioserie vrijwel p.f., gerekend als eerste plakker	190,-	40,-
125	***	1930	S.57 Virgilioserie zeer mooi postfris	475,-	80,-
126	***	1932	S.61 Danteserie zeer mooi postfris	450,-	80,-
127	o	1936	Horatius, 403 en 404 1,25 en 1,75 data stempels onleesbaar	670,-	50,-
			NOG ENKELE PARTIJTJES		
128	o		Fiume , oud Rijnmondkavel (opbrengst 50.-) met afgestempelde vellen		15,-
129	o		Vaticaan , 3 grote kaarten vol zegels, blokken, leuke partij!		10,-
130	***	1930	Italië , luchtpost dikke envelop veldelen, zeer interessant		12,-
131	***		Pakket van 12 rondzendboekjes met een totale restwaarde van 3000 Euro		80,-
132	o	2003 ev	Repubblica . 40 zegels Europeriode		4,-
133	***	1948	Repubblica. S. Catarina 574-A147, 100 lire iets bruin	220,-	40,-
134	***	1949	Repubblica. Catullo 614 met hoekstuk (vergeeld)	15,-	5,-

135	**	1951	Repubblica. Ginnastici, 661-663	90,-	20,-
136	o	1911	Regno. Unità, 92a Tanding 13½	60,-	12,-
137	***	1912	Regno. Campanile, 97 - 98.	180,-	45,-
138	***	1923	Regno. Marcia su Roma, 141-146	250,-	50,-
139	**	1926	Regno. Francesco, 193 en 196, fijne tanding	615,-	120,-
140	***	1926-30	Regno. Milizie I, II en III	480,-	120,-
141	o	1937	Regno. Uomini illustri, 426-435	800,-	160,-
142	**	1926-28	Regno aerea. A 2A-7, 7 waarden cpl	180,-	40,-
143	***	1927	Regno aerea. A8-9,	250,-	55,-
144	**	1930	Regno aerea, A25 Crociera Rio de Janeiro	550,-	130,-
145	***	1933	Regno aerea. 45-50 crociera Zeppelin, miniem bruin vlekje op nr 50	400,-	60,-
146	**	1890-03	Regno segnatasse. 27-30, hoge waarden, vrijwel postfris	550,-	110,-
147	***	1949-52	Trieste A. AMG-FTT 15 zegels	133,-	25,-
148	o		Regno belastingzegels 17 ex.		1,-
149	**	1934	Egeo. Voetbalserie cpl. Mindere gom	800,-	80,-
150	o	1934	Egeo pacchi postali. 1-3, 5, 8-11	160,-	25,-
151	FDC	1982-83	Vaticano, 2 FDC		2,-
152	o/*/**	1855-63	Sardegna. 13-18 in diverse kleuren, 36 zegels		20,-
153	**	1900	Regno. Floreale 25 c nr 73	400,-	20,-
154	**	1900	Regno. Floreale 50 c, nr 76, mooi zegel	1250,-	50,-
155	o	1923	Regno, Manzoni 50 c. nr 154	300,-	30,-
156	o	1924	Regno, 15 c. Vittoria opdruk Lire una, nr 158	450,-	45,-
157	***	1928	Regno. Em. Filiberto 10 lire, nr 237	112,-	15,-
158	**	1914-22	Regno pacchi postali. Nr 10 en 11	75,-	8,-
159	**	1914-22	Regno pacchi postali. Nr 17	200,-	20,-
160	**	1914-22	Regno pacchi postali. Nr 18	180,-	20,-
161	**	1914-22	Regno pacchi postali. Nr 19	150,-	16,-
162	***	1945	Luogotenenza pacchi postali. Nr 51 mooi randstuk	85,-	9,-
163	o	1948	Repubblica aerea. S. Caterina di Siena. A146-147	80,-	8,-
165	***	2012	Repubblica foglietta. Nr 86	13,50	6,-
166	***	2014	Repubblica foglietta. Nr 93	7,-	3,-
167	**	1919	Fiume. Nr 29cb	500,-	30,-
168	***	1941	Lubiana. Nr 39p dubbele 'abklatsch'	200,-	20,-

CHE COSA DICE?

Tijdens de Filateliebeurs eind januari is het bestuur van Filitalia weer bijeengekomen om het wel en wee van onze club onder de loupe te nemen. Kort samengevat: 2015 was financieel gezien een prachtig jaar voor ons. De veiling loopt als een tierelier en nadert de jaaromzet van 20.000 Euro en ook de rondzending, een service van onze club waar echt niet aan overgehouden hoeft te worden, draaide een bescheiden winst. Bovendien dikten schenkingen en commissies verkregen uit nalatenschappen de winst nog eens extra aan.

Een punt van zorg is wel dat het ledental stagneert en voor het eerst sinds de oprichting met enkele

leden achteruit is gegaan. Ik hoop niet dat het een trend is die doorzet, maar ook nu weer blijkt bij het verzenden van de herinneringen voor de contributiebetaling voor 2016 een drietal leden spoorloos verdwenen te zijn.

Maar hoe dan ook: met een goed gevulde strijdkas maken wij ons vol verwachting op voor het jubileumjaar 2017. Wij hopen dan weer op een mooi ledenaantal van zeg 125 te komen. Dat moet dan gebeuren door dit jaar voluit in te zetten op werving van nieuwe leden. Het moet toch niet zo moeilijk zijn om in de kennissenkring nog een verborgen aspirant-lid op te duikelen? Wij willen dit graag stimuleren door elk lid dat een nieuw lid aanbrengt te belonen met een tegoedbon voor onze veiling van

maar liefst €50. Doet u allemaal mee om onze vereniging groter en sterker te maken?

Wij zijn ook van plan nog kwistiger met de Filitalia-tegoedbonnen te strooien. Als de kas dan toch zo goed gevuld is mag het houden van een lezing of het

deelnemen aan een tentoonstelling met materiaal van ons gebied best beloond worden. En dat gaan we dan doen ook!

Hoe loopt de Italiaanse filatelie?

In Italië is de filatelistische trein met veel geknars tot staan gekomen. De Italiaanse Post bezuinigt draconisch en waar in vorige jaren volop gesponsord werd aan prachtig uitgegeven boeken en het mede organiseren van tentoonstellingen en beurzen is de portemonnee nu definitief op slot gegaan. Dat heeft zware gevolgen voor o.a. mijn boekenkast! Die wacht met smart op deel 2 van een prachtige studie over de posthistorie van Africa Orientale Italiana, waarvan de verschijning voor onbepaalde tijd is uitgesteld om dat de Italiaanse Post afhaakte. Ook staan diverse tentoonstellingen onder druk. Gaan die door of niet? Afwachten maar.

EEN ANDERE KIJK OP UW VERZAMELING ITALIË, KOLONIËN EN GEBIEDEN

Jan de Rijke

Mensen vragen wel eens hoe ik mijn verzamelgebied heb afgebakend.

In feite komt het er op neer dat ik alle Italiaanse zegels verzamel sinds de eenwording van het land in 1860 en alle zegels die op basis van deze zegels zijn uitgegeven. Dit klinkt nog wat vaag, maar u moet hierbij denken aan andere tanding, andere kleur, ander watermerk, met opdruk, ander papier, met vignet, reclameaanhangel, etc. Als je de basiszegel en alle bestaande varianten groepeerst gestempeld en ongestempeld, krijg je een mini-verzameling.

Een eenvoudig voorbeeld is de bekende Turrita-zegel van 80 c Oranjebruin. Op zich helemaal geen zeldzaam zegel, maar door de combinatie van gestempeld en ongestempeld en de te onderscheiden varianten in watermerken, opdruk, papier, formaat en fluorescentie krijg je wel een leuke mini-verzameling. Dat kan ook nog interessante varianten opleveren. Zo is het zegel met watermerk II gespiegeld best zeldzaam. En je raakt eigenlijk niet uit verzameld, omdat er altijd wel een paar zegels ontbreken in zo'n mini-verzameling. Voor deze verzameling zoek ik bv. Sassone 1080 nog ongestempeld in de fluorescentie lichtgeel en ivoor.

Soms zijn er minder varianten van één zegel, maar kan je een dergelijke mini verzameling samenstellen op basis van een serie. Bijvoorbeeld de Rode Kruis serie uit 1915-16 met opdruk 20 op 15 C. verschenen in Italië en ook in de koloniën Eritrea, Libië en Somalië. Dit geeft dan weer aardige varianten, zoals de opdruk EPITREA i.p.v. ERITREA en de hoge en lage versie van de LIBIA-opdruk. Let ook op de decalco van de 20 cent opdruk aan de achterzijde van de zegel. Toch al gauw 26 zegels in mijn mini-verzameling, waar er bovendien nog minstens zes zegels mankeren.

In de jaren dertig van de vorige eeuw zijn er diverse lange thematische series uitgegeven, vaak met luchtpost- en Espresso-zegels. Dit ontwerp werd dan hergebruikt voor uitgaven in koloniën.

Soms werd ervoor gekozen de kleuren van de basiszegel aan te passen en daarna alsnog een opdruk te plaatsen. Een voorbeeld hiervan is de *Medaglie al Valore Militara* serie uit 1934. Een deel van deze serie is hiernaast afgebeeld.

Als ik de Egeo-serie nou ook nog gestempeld had gehad was deze mini-verzameling compleet geweest.

Ook in het Back Of The Book-gedeelte zijn er veel varianten en opdrukken. Neem nu de mini-verzameling rond de 30 C. Espresso uit 1902 (Sassone E2). Deze verschijnt in 1921 met opdruk van een nieuwe waarde 1,20 L. Zowel de originele 30 C. zegel als de zegel met opdruk van 1.20 L. verschijnt later met een nieuwe opdruk. Dat dit niet altijd goed ging bewijst de verschoven opdruk 30 centesimi di corona. Let ook op de opdruk 1,60 L. voor gebruik in Libië op de 30 C. Deze verscheen op 1 Juni 1922. In Oktober van dat jaar wordt de 1,20 Lire variant in Italië zelf een non-emesso en verschijnt hier pas in 1924-25 de zegel met 1,60 L. opdruk op de niet uitgegeven 1,20 L. Nog een lange weg te gaan trouwens voor mij om deze mini-verzameling compleet te krijgen.

Als men mij vraagt wat mijn mooiste mini-verzameling is, dan laat ik mijn verzameling afgeleid van de 50 c. Imperiale zien. Hieronder een deel ervan, het andere deel bevat de varianten met propaganda vignetten. De diversiteit is heel groot met varianten in watermerk, wel of geen fasces en vele opdrukken en opdrukvarianten. Met name in Istrië waren ze niet gauw tevreden en plaatsten opdruk op opdruk op opdruk. Kopstaande zegels duiden op kopstaand watermerk. Omgedraaide zegels laten iets bijzonders zien op de achterzijde, zoals bv. Lettere watermerken. Deze mini-verzameling bevat ook enkele van de topstukken in mijn verzameling, die ik veelal op een Filitalia-veiling aan heb kunnen schaffen, zoals het zegel met de opdruk met Badoglio-handtekening en die met de

Soldatenpäckchen opdruk met swastika op de Poste Militaire opdruk. Ook hier nog schrikbarend veel manco's in deze mini-verzameling.

Ik hoop dat ik u met dit overzicht een andere kijk op en een andere aanpak van het verzamelen van Italiaanse postzegels heb kunnen laten zien. Met deze aanpak blijft voor mij in ieder geval de lol van het verzamelen er in en ben ik ook nog lang niet compleet. Door mijn beperking tot Italiaanse basiszegels en de afgeleide versies hiervan blijft het verzamelgebied nog enigszins te overzien. Desalniettemin beslaat mijn huidige verzameling nu al zo'n 10000 verschillende zegels.

RIDDERS VAN HET GULDEN SPOOR

Cees van Ursem

Afb. 1

Afb.1a

Bovenstaande briefomslag (afb. 1) maakt deel uit van mijn e.o. Milaan-verzameling (voor-filatelie).

Zoals u weet betreft zo'n verzameling vooral stempels en andere postale kenmerken op de als enveloppen gevouwen brieven in de tijd van voor de postzegel. In dit geval echter, het stempel is niet echt bijzonder en ook de porto van 9 soldi werd keurig betaald, werd mijn aandacht getrokken door de geadresseerde; *All Illmo e Revmo Monseigneur Dr. Michele Albertini Cavaliere Dell'Ordine Speron d'Oro et Cameriere d'onore de Sua Santita in Rome.*

Gestuurd aan;
de Weledelgeboren en Hoogerwaarde heer Monseigneur Dr. Michele Albertini Ridder in de Orde van het Gulden Spoor en Eerwaarde Kamerheer van zijn Heiligheid...(afb. 1a)
Genoeg reden om mijn kennis op dit punt weer eens te verfrissen.

Helaas ontbreekt de inhoud van deze vouwbrief, is de exacte datum dus niet meer te achterhalen en ook het onderwerp blijft een raadsel. Maar wat we wel weten is dat het poststempel van 18 aug. 1822 tot 6 febr. 1825 in gebruik was. Het is volgens de catalogus het 2^e vertrekstempel MILANO met kaderrand.

Stempel 2; Herkenbaar aan de M waarvan de punt helemaal tot onder aan de letter doorloopt en de grote ruimte tussen de I en de L van Milano. De brief dateert dus van 1823 of 1824. Aankomst 22 mei.

Maar dan; Ridder van het Gulden Spoor. Als je tot Ridder in de Orde van het Gulden Spoor behoorde was je tenslotte niet zomaar iemand. In 1954 bijvoorbeeld was dat een zeer selecte groep van slechts 10 Ridders.

En dan ook nog Kamenier bij de Paus!

Maar welke Paus?

Paus Pius VII overleed op 20 aug 1823 en werd opgevolgd door Paus Leo XII.

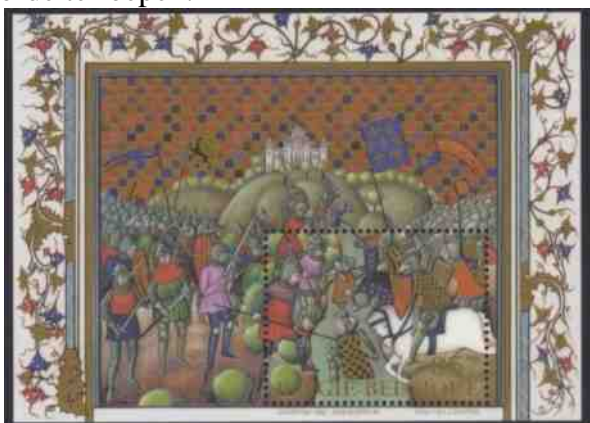
Wegens het ontbreken van de inhoud weten we dat dus niet zeker, maar mogelijk hield deze brief verband met de aanstelling van Monsigneur Michele tot kamenier bij de nieuwe Paus of als condoleance bij het overlijden van zijn oude werkgever?

Ridder van het Gulden Spoor

In de jaren voor 1300 behoorden de Ridders van het Gulden Spoor tot een soort elite eenheid van 'het sterkste ridderleger van Europa'. Ridders van adel met een bijzondere staat van dienst. Zij droegen ook werkelijk gouden sporen en hadden bijvoorbeeld het bizarre recht om te paard en met zwaard gewapend een kerk te betreden.

Zij werden overal in Europa ingezet om de orde in het Heilige Roomse Rijk te handhaven of te herstellen. Om pacht te innen of anderszins het feodale stelsel in stand te houden. Zo kon het gebeuren dat zij in diens van de Franse koning Philips de Schone werden opgetrommeld om die lastige opstandige Vlamingen rond Brugge tot de orde te roepen.

Vlaanderen was voor de wolhandel in deze tijd economisch gezien sterk afhankelijk van Engeland maar had nog wel een feodale band met Frankrijk. Toen Frankrijk en Engeland in oorlog waren, koos Vlaanderen de kant van Engeland. Het deed dit in 1297 nadat de Engelsen bedreigd hadden de wolhandel van Brugge naar Dordrecht te verplaatsen. Ongeveer twee jaar nadat de graaf het verbond met Engeland had gesloten, kwam Vlaanderen geïsoleerd te staan. Engeland en Frankrijk sloten in 1299 namelijk vrede tijdens het Verdrag van Montreuil.

Niet lang hierna (begin 1300) werd Vlaanderen door troepen van de Franse koning Filips IV bezet. Graaf Gwijde van Dampierre gaf zich hierop, samen met zijn zonen, over aan de Fransen. Het graafschap Vlaanderen werd vervolgens in zijn geheel bij het Franse kroondomein gevoegd.

Brugge bleef zich echter verzetten en toen het Franse leger twee vergeefse pogingen had ondernomen om de stad te bezetten (De Bruggese Metten) werd het duidelijk dat een strijd in open veld de beslissing zou moeten brengen.

Op 11 juli 1302 nam een 'Vlaams' leger van Bruggenaren dat vrijwel volledig bestond uit ambachtslieden en boeren het op tegen het complete Franse ridderleger. 2700 adellijke cavaleristen, het

sterkste ridderleger van Europa. De slag is de geschiedenisboeken ingegaan als de 'Guldensporenslag'.

De plaatselijk bestuurders hadden zich afzijdig gehouden want de afloop van deze strijd stond eigenlijk bij voorbaat wel vast dachten ze. Het liep geheel anders daar op het Groeningheveld. Het onoverwinnelijk geachte ridderleger verloor namelijk de slag van een leger van 10.000 man voetvolk dat, met hun kennis van de terreinomstandigheden en hun vastberadenheid, optimaal profiteerde van de mogelijkheden.

De eerste maal in de geschiedenis dat een ridderleger door voetvolk werd verslagen waarbij een belangrijke rol was weggelegd voor de Zeeuwse Edelman Jan III van Renesse. Krijgsgevangenen werden niet gemaakt met gevolg dat veel Fransen in de strijd sneuvelden. Op het slagveld verzamelden de Vlamingen hierna ongeveer vijfhonderd gouden (gulden) riddersporen. De Guldensporenslag dankt hieraan zijn naam.

De sporen werden opgehangen in de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Kortrijk.

De nederlaag was zo smadelijk dat de paus pas vele dagen later op de hoogte werd gebracht en het leidde het einde van het ridderschap als militaire kaste in.

De overwinning van de Vlamingen was tevens van grote symbolische waarde voor verhoudingen in heel Noord-West Europa. Het betekende feitelijk het einde van het feodale stelsel. De overwinning op van bovenaf opgelegde structuren in Kerk, Staat en Arbeid.

Gilden en Ambachten kregen vanaf toen grote invloed. De macht en politieke invloed, verschoof langzaam naar de burgerij. Nog altijd staat 'De Guldensporenslag' voor veel Vlamingen symbool voor de Vlaamse emancipatiestrijd en het recht op zelfbeschikking. Vanaf eind negentiende eeuw worden in Vlaanderen op verschillende plaatsen 11-julivieringen gehouden. In 1973 werd de dag uitgeroepen tot Feestdag van Vlaanderen.

De Ridderorde zelf veranderde eveneens. Waren het voorheen de adellijke ridders die voor de titel in aanmerking kwamen, nu konden ook burgers met bijzondere verdiensten in aanmerking komen. Veelal waren dat kunstenaars.

De kunstschilder Titiaan in 1533 door Paus Paulus III benoemd, Orlando di Lasso in 1574.

De componist Chr. Willibart Gluck en Anton Rafael Mengs de kunstschilder.

Maar bijvoorbeeld ook Giacoma Casanova; Levenskunstenaar en vrouwenversierder en de componisten Wolfgang Amadeus Mozart 1770 en Niccolò Paganini.

AGENDA

Filitaliabijsenkomsten in het bondsgebouw in Utrecht, Zeelantlaan 11, Kanaleneiland, Meubelboulevard.
7 mei, 3 september en 5 november

Adressen Filitalia

Voorzitter/redacteur/veilingmeester

Vincent Prange
Prinsengracht 284 B
1016 HJ Amsterdam

Tel: 020 421 84 85
Tel: 06 533 130 00
filitalia@upcmail.nl

vice-voorzitter

Cees Ursem
Overhagenseweg 12

6883 GV Velp
Tel: 026-3613906
c.ursem@chello.nl

Fr Morlacchi 1813 voor zijn oratorium *La passione di Gesù Cristo*, Antonio Canova beeldhouwer, Carl Ditters von Dittersdorf en Franz Liszt componisten.

Inmiddels is de Ridderorde weer de op een na hoogste en aanzienlijkste Pauselijke onderscheiding.

Paus Paulus de 6^e bepaalde in 1966 dat de orde uitsluitend

Christelijke Vorsten en Staatshoofden van onbesproken gedrag toekwam op basis van bijzondere verdiensten op gebied van cultuur, wetenschap, militair of bestuur. Voorbeelden zijn; Jan van Luxemburg, Reinier III van Monaco, Juan Carlos van Spanje, Fred 1^e van Denemarken en Koning Albert II van België.

Voor Koning Hoessein van Jordanië werd door Paus Joh. Paulus II een uitzondering gemaakt.

Evenals dat voor bonds-kanselier Konrad Adenauer in 1955 al was gebeurd wegens zijn verdiensten voor vrede en eenheid in Europa.

Dames zijn tot nu toe nooit benoemd. Hoewel dat in principe wel mogelijk is. De Paus bepaalt 'Motu Proprio'. Dus geheel zelfstandig en op eigen initiatief.

Wat zo'n brief met een simpel stempeltje toch allemaal te weeg kan brengen!

penningmeester
Jan de Rijke
Duinlaan 2a
NL17RABO0346819369 t.n.v. Filitalia

3233 EC Oostvoorne
Tel: 0181-774870
j.m.derijke@planet.nl

secretaris/ledenadministratie

Leo van den Brun
Van Kinsbergenstraat 33
leovandenbrun@hotmail.com

2518 GV 's-Gravenhage
Tel: 06 511 40 411

rondzendleider

W.J. Jansse
Weidestraat 16
NL17RABO0346819369 t.n.v. Filitalia

2861 TM Bergambacht

Tel: 0182-351822 liefst tussen 20 en 22.30 u
wijvere@planet.nl

VOORHEEN
POSTZEGELVEILING
WIGGERS DE VRIES BV

CORINPHILA

VEILINGEN IN NEDERLAND SINDS 1974
EN IN ZWITSERLAND SINDS 1926

GEVARIEERD AANBOD VAN BETERE ZEGELS,
POSTSTUKKEN, COLLECTIES EN ENGROSPOSTEN

TEVENS PRENTBRIEFKAARTEN, MUNTEN
EN PAPIERGELD

HÉT ADRES VOOR INTERNATIONALE VERKOOP

HEEMRAADSCHAPSLAAN 100

1181 VC AMSTELVEEN
NEDERLAND

TEL . +31 - (0)20 - 624 97 40

FAX +31 - (0)20 - 624 97 49

INFO@CORINPHILA.NL

WWW.CORINPHILA.NL

G.J. GARRITSEN REGISTERTAXATEUR FEDERATIE TMV

VEILINGCATALOGI DIGITAAL VIA ONZE WEBSITE,
OP AANVRAAG PER POST VERKRIJGBAAR

WILT U OOK INZENDEN VOOR EEN VAN ONZE
VOLGENDE VEILINGEN ?

GAARNE GEVEN WIJ U VRIJBLIJVEND ADVIES EN
INFORMATIE OVER ONZE VERKOOPVOORWAARDEN